

(Dalje.)

Velikana sta planila pokonci, pritekla in zavrtela najprej ključ pri peresu. Ali spoznala sta, da je zemlja dovolj navita; če se je ustavila, mora biti drugje kaj narobe. Pregledala in prepihala sta vse večje kolesje, a nista tam nič našla. Zdaj sta se že po telefonu skozi zemljo oglasila tovariša iz južnega tečaja in vprašala, kaj počneta ona dva na severu, da se je zemlja ustavila. Odgovorila sta jima, da še ne vesta, kaj je; bržčas se je moralo v drobnem kolesju kaj zatekniti, in zato morata vse razdreti, pregledati, osnažiti in na novo sestaviti.

Res sta se velikana tega opravila neutegoma lotila. Izpod kupa snega sta potegnili veliko ponjavo, jo iztrepala in razgrnila po tleh. Nato sta jemala v roke razne ključe, klešče in vinte ter začela kolesje razdevati. Kar sta odvila in snela, sta lepo po vrsti po ponjavi razložila; manjše vijake, matice, podloge, kline in tako drobnarijo sta devala pa v kadi, da se jima ne bi kaj nagubilo. Hitela sta, in je vse od njihju teklo, pa robavžila in jezila sta se na vso moč. Bržčas sta mislila na sitne učenjake in zvezdoglede, ki se love za vsako stotinko sekunde. Strah, kako bodo nejevoljni, da se je zemlja v tečajih ustavila in jim račune zmešala!

Seveda je bilo velikanoma tudi zaradi službe nerodno. Pol leta, dokler je trajal dan na severnem tečaju, sta morala skrbeti, da se je zemlja v redu vrtela. Drugega pol leta, ko je bil dan na južnem tečaju, sta se morala brigati za to njuna tovariša tam spodaj. Čez noč, ki traja na vsakem tečaju pol leta, imajo polarni velikani dovolj časa, da svoje kolesje razdro, pregledajo popravijo in popilijo, koder je kaj treba, ali skujejo nov del, če se je stari izrabil. In pero se ta čas odpočije.

Seveda se velikani ne na severu ne na jugu s tem delom ne žurijo. Čim velikana opravita svojo poletno službo, navadno precej razdereta kolesje na svojem tečaju. Potem ga pa tako počasi sestavljata, da je šele nekaj ur prej, ko morata onadva navijati zemljo, spet v redu. Vmes se velikana dobro naspita ter preskrbita s kožami, ribjim oljem, premogom in mazilom. Če jima je dolgčas, lomita in lučata v morje ledene gore s tako silo, da priplavajo daleč v topla morja in šo tam ladjam nevarne. Včasih se velikana sprimeta za roke in plešeta okrog tečaja. Včasih se pa podita in mečeta po snežnih in ledenih poljanah, da si ogrejeta ude, ki jima v dolgem spanju otrpnejo. S tem napravljata tiste silne viharje s snežnim metežem, ki se pripode prav do nas in prinašajo zimo.

Človek bi dejal: slabo življenje imajo polarni velikani! Velikanom se pa morda ne zdi, zakaj vsak najlaglje prenaša tiste križe in težave, ki jih je že vajen. Kar je enemu neznosna muka, je lahko drugemu najprijetnejše kratkočasje. In počitnice so počitnice. Tudi na tečaju so kaj vredne, posebno po taki odgovorni službi.

Vsak otrok, ki hodi v šolo, bo razumel, da imajo polarni velikani res sitno službo. Zemlja se ne vrti tjavendan, ampak je vse njeno vrtenje in sukanje natančno odmerjeno. In mora tudi biti, da se v redu vrste dnevi in noči, pa razni letni časi na zemlji, zaradi katerih imajo ljudje v svojih krajih leto za letom tako vreme in podnebje, kakršnega so vajeni.

Pravimo, da je navada železna srajca, pa ne pomislimo, da je navada tudi podlaga vsega našega življenja. Če bi kdo na mah preselil zamorce in eskime, bi oboji žalostno pomrli. Zamorci ne bi prenesli ribjega olja in severnega mraza, a eskime bi po bananah tako ščipalo, da bi jih kmalu zivilo, če ne bi siromaki že prej od vročine zadehnili. Tam, kjer smo, se pa le vsi svojega življenja veselimo. Eskimi v večnem snegu, zamorci pod palmami in mi v svojih hribih s štirimi letnimi časi, ki jih imamo zato, ker je os zemlje nagnjena.

Zemlja pleše namreč z nagnjeno osjo okoli sonca tako kakor volk, ko ga sprožimo in pleše od začetka po tleh zmerom v eno stran nagnjen. Zato obséva sonce pol leta severni, pol leta južni tečaj in na raznih krajih zemlje so v različnih letnih časih tudi različno dolgi dnevi, čeprav se zemlja ponoči in podnevi, poleti in pozimi okoli svoje osi enako hitro vrti.

To sukanje oskrbujejo polarni velikani. Seveda bi bilo dobro, če bi velikani vselej po končani polletni službi precej svoje kolesje v red spravili in na pomoč priskočili, če bi kdaj na drugem tečaju kolesje odpovedalo. Saj od začetka jim je bilo nemara tako ukazano, ali tudi velikani so kakor ljudje. Ker je šlo zmerom vse gladko, so se polenili in šele po nesreči spoznali, kaj so v nemarnosti zamudili. Zato je bilo zdaj velikanom na severnem in na južnem tečaju vroče.

Še bolj neprijetno je bilo pa ljudem. Sicer se je takrat, ko se je zemlja ustavila, na svetu dosti smešnega prigodilo, ali o tem so se ljudje pogovorili do dobra šele pozneje, ko je minilo. Tisti hip so se bili preveč prestrašili. Zemlja se vrti od zahoda proti vzhodu. Voz ali človeka, ki se je pomikal proti zahodu, je vrglo nazaj, če se je pomikal proti vzhodu, ga

je zagnalo naprej, a kar se je gibalo v drugih smereh, je začelo čudno plesati in krivenčiti. Kdor je v kopališču stal na zahodnem robu plavališča, je štrbunknil v vodo. Oni, ki so stali na vzhodnem robu, so se pa vznak prevrnili in koj nato je pljusknila nanje voda iz plavališča, ki je vrgla na suho tudi plavače, ki so bili baš pri kraju.

Sprva so ljudje mislili, da je potres. Vendar se jim je čudno zdelo, da niso čuli nič podzemeljskega bobnenja, in da je bil en sam sunek. Pri potresu jih je navadno več zaporedoma ali v presledkih. Komaj so se o tem dobro porazgovorili, so pa nekateri že zapazili, da se sence nič več ne premaknejo in tako so spoznali, da se je zemlja v tečajih ustavila.

Nekateri so začudeno ugibali, kaj bo zdaj, nekaterim se je zdelo pa to imenitna šala, da so jo šli v gostilne praznovat. Tam so se na dolgo in široko norčevali, kako bodo morali v Ameriki kuram z elektriko svetiti, da bodo jajca nesle, in kako ne bo pri nas nikoli več policijske ure, ne zgodnjega vstajanja ne poznega ponočevanja. Zemlja se je bila namreč ustavila v tečajih, ko je bilo pri nas skoro poldne, v Ameriki pa noč.

Gostilniške šale so bile dober kup, ali dolgo jih niso uganjali, zakaj zadeva je bila vendarle bolj resna kakor so norčavi vinski bratci prvi hip mislili.

(Dalje.)

Gustav Strniša:

Jež in miška.

Ježek suknjico je šival
za mladička, sinka;
zrla ga je miška,
miška — potepinka:
»Ježek, daj, sešij še meni
suknjico prav tako,
da lahko iglic vsa polna
zmagala bom miško vsako!
Ali pa kar daj mi précej
to, ki šivaš jo za sinka!

Da postanem mišk kraljica,
ne več potepinka!
»Čakaj, da ti jo pomerim!«
ježek miš povabi;
miš veselo se približa —
iglar jo zagrabi:
»Da podpiral bi lenobo?!
Ne, ne boš!
Iz te moke ne bo kruha,
rajši ti moj kruhek boš!«